

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censuris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

Titvlvs IX. De Deposito.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

DECISIO IV.

Ex cons. 4. alias 10.

Si duobus existentibus curatis in eadem ecclesia, & habentibus prædia, & fructus, & oblationes, & emolumenta obuenientia indiuisa, alter alteri, & de consensu episcopi ad vitium locati prædia ecclesie; nec excommunicationem contra Simoniacos latam, cum hic nulla committitur simonia, nec etiam contra alienantes res ecclesie & contra recipientes illas male alienatas latam. extra g. 1. de reb. eccl. non alien. in curia; maxime si consensus episcopi accedat, & consuetudo in episcopatu, & Regno sit, ubi ecclesia sita est, ut res ecclesie ad longum tempus locari, & accipi solent, ex Nau. in Man. c. 27. nn. 149.

DECISIO V.

Ex cons. 6. & 7. alias 6. & 7.

Abbas sine consensu conventus, & sui Generalis arborum fructiferas, & non fructiferas sciendo, & vendendo peccat, & excommunicationem contra male alienantes res ecclesiasticas latam Clem. 1. de reb. eccl. non alien. in curia, cum paria sint alienare res pretiosas mobiles, & immobiles alienare; Panor. in c. nulli. de reb. eccl. non alien. secus autem si tantum arbores opacas locorum sui Monasterij pro vberiori fructuum collectione cedat, præsertim si arborum abscissarum prena in commodum, & vtilitatem Monasterij conuertat, tunc enim neque peccat, neque in penam aliquam incidit, etiam si sine consensu conventus id faciat, eo quod hoc non est re immobilem, neque mobilem pretiosam, quæ seruando seruari potest, alienare, nec bona Monasterij deteriorare, sed meliora reddere; quandoquidem sæpe nimia arborum denudatio nocere solet arboribus, & fructibus ab eis ferendis; Et iura prohibentia rerum alienationem intelliguntur de rebus immobilibus, & mobilibus pretiosis, quæ seruando seruari possunt. Panor. in d. c. nulli, & in c. sine except. 12. q. 2.

DECISIO VI.

Ex cons. 8. alias 2. de præscript.

Possidens bona fide per aliquot annos Capellaniam factam de perpetua manuali, siue ad nuntium amovibile auctoritate ordinarij, credens bona fide eam iusse in Manuali redacta, quæ tamen declaratur postea male fuisse in Manuali redacta, nec peccat, nec fructus perceptos restituere tenetur; quia cum Ordinarius ex iusta causa cum consensu patroni, & alijs necessarijs interuenientibus beneficia perpetua, Manualia reddere, & extinguere possit, credens bona fide episcopum non errat, & rem auctoritate eius bona fide possidens, fructus rei suos facit; iusta enim credulitas iurati ex errore facti, aut iuris, bona fides, ff. de acq. rer. dom. & Fel. in c. de quarta de præscript. etiam non obsecuti descendens, licet non possit ad vtilitatem, & præscribendam rem ipsam, ex qua queruntur fructus, prodest tamen ad querendos fructus ex ipsa, bona fide perceptos, sed est scire, ff. de pet. hz. red. D. in c. possessor. de reg. iur. in 6. immo ad querendos fructus sufficit, ut mala fides ab sit, quamvis bona fides postposita non ad sit. Fel. in d. c. nulli. in d. s. q. 1. e.

DECISIO VII.

Ex cons. 9. in vtriusque.

Divisio bono um Monasterij facta per Abbatem, & conventum solos, sine particulari auctoritate Papæ valet, cap. edoceri, de ref. & Panor. & Fel. ibi, & confirmatio Papæ accedens non efficit, ut Dionysio facta sit valida, sed tantum ut ab eodem Abbate, vel a successore eius pro libito revocari non possit, qui factam per se solum, & suum conventum, revocare pro libito poterit, antequam Papa confirmaret.

DECISIO VIII.

Ex cons. 16. alias 5.

Abbas exemptus licet iurisdictionem habeat quasi Episcopalem gl. recep. in Clem. 1. ver. p. prius, de re-

bus eccl. non alienan. & alienatio rei Cathedralis ab Episcopo de consensu Capituli facta valet, cap. sine except. 12. q. 2. & Panor. in c. 1. de his. quæ sunt a prælat. alienatio tamen rei eccl. sita extra Episcopatum ubi Abbacia sita est, ab Abbate exempto de contentu capituli etiam in casu a iure permisso facta, sine auctoritate Papæ, aut prælati superioris, cui immediate subiectus, inuvalida est; Panor. in c. 1. vbi sup. Car. in clem. 1. vbi sup. q. 4. 35. & 37. per superiorum tamen eius, & episcopum, in cuius ditione res alienata sita est, ratificari potest, ex Panor. & Car. vbi sup. & DD. in c. Nulli de reb. eccl. non alien. & in c. sine except. 12. q. 2.

DECISIO IX.

Ex cons. 11. in Novis, deest antiquis.

Contractum venditionis, vel permutationis circa ecclesiasticas, sub conditione, Si Papa placuerit, faciès, censuram antiquam non incurrit, si ante beneplacitum Papæ obtentum, ad venditionem rei vendita, aut rei permutata traditionem non procedat.

DECISIO X.

Ex cons. 13. in Novis, deest in antiquis.

Quoniam per unionem unius beneficii ad alterum, beneficii sui iuris status, & conditio non mutatur, sed antiqua præi. legia, & exemptio nem etiam post unionem retinet; consequenter ecclesia exempta non exempta vnita privilegium exemptiois retinet; sed & dignitas prima ecclesie post Pontificalem auctoritatem Papæ mente capitulari vnita, ita ut capitulum illius possessionem apprehendat, perpetuoque retineat, & que inferuire faciat non ideo suppressa censetur: unde quamvis dignitas illa vacare designat, non tamen operatur, & secunda eiusdem ecclesie dignitas incipiat esse prima per regulam Cancellariæ sedis Apostolicæ reservata.

DECISIO XI.

Ex cons. 17. in Novis, deest in antiquis.

Emphyteuticus prædij ecclesiasticis dirutis ad civitatem munitendam, census annuus, qui in recompensam assignatur, non directo domino, sed ipsi emphyteutæ solvendus venit, qui solitam recognitionem Ecclesie Domini directæ solvet.

DECISIO XII.

Ex cons. 19. in Novis, deest in antiquis.

Quamvis beneficiarius rei ecclesie sit extra casum iuris expressos locans, ipso iure excommunicatus sit, extra g. 1. de reb. eccl. non alien. & beneficiarius regularis locans aliquid de rebus suorum beneficiorum ad longum tempus ab officio suspensus sit, Clem. 1. de reb. eccl. non alien. qui tamen bona fide id faceret, & maxime in ecclesie suæ vtilitatem, poenitentia præfata, quæ in solum præsumentes feruntur, non incurret; siquidem poenitentia imposta contra præsumentem alicui facere, ab eo, qui abiq. dolo, vel contemptu illud facit, incurri non videtur ex Car. in clem. 1. q. 19. de privi.

TITVLVS IX.

De Deposito.

S V M M A R I V M.

- 1 Deposito pecunie cum pacto, ut depositarius aliquid soluendo ea vti possit, usuraria est.
- 2 Restituere tenetur, qui aliquid accipit ab exaltore, pro facultate vti pecunia exacta usq; ad diem solutionis.
- 3 Depositum rei in pondere, numero, vel mensura consistens cum facultate ea vti non fit mutuum.
- 4 Deponens nihil a depositario exigere potest.
- 5 Contractus omnis cum ecclesia, si sit ei utilis, iniuri potest.

E D E

DECISIO I.

Ex cons. 1. in utrisque.

Cum contractus depositi sit contractus gratuitus, sicut & contractus commodati; ex Gl. in c. 1. de commodat. & in cap. 1. de deposito, ita ut si aliquid acciperetur, fieret contractus locationis, & conductionis; & depositum factum de re aliqua, quæ consistit in numero, pondere, & mensura, cum facultate ut ea depositarius uti possit, sit mutuum, simul ac ipse ceperit eo uti; l. Quintus, ff. de deposit. & l. certi conditio. §. si. ff. de rebus credi. adeo ut mutuum, & depositum pecuniæ cum facultate ea utendi paria sunt, eodem iure censenda; consequenter sicut acceptio alicuius rei pecuniariæ ob mutuum iniusta est, & accipientem ad restituendum acceptum obligat, c. si feneratoris, 14. q. 3. & c. cōsoluisti, de vsur. cum sit contra legem diuinam, dicentem Mutuum date nihil inde sperantes; Luc. 10. ita etiam omnis depositio pecuniæ cum facultate ut ea depositarius uti possit, & eo pacto, ut aliquid deponenti solvatur, cum verè mutuum sit, iniusta, & vsuraria est, & ad restitutionem acceptorum obligat, ex Nau. in Man. c. 17. num. 280. 281. & 283. nec in ea vlla ratione Papa dispensare potest ut licita sit, eo quod vsura omnis iure naturali, & diuino prohibetur, c. quia in omnibus de vsur. & S. Th. 2. 2. q. 78. art. 1. nec dispensare valet: Papa; ut quis licite vsuram exercent, c. super eo, de vsu.

DECISIO II.

Ex cons. 2. deest in Nois.

Quia aliquid ab exactore, vel Thesaurario constituto ut reditus exigat, cum facultate utendi pecunia recepta, quousque veniat dies præfixus ad eam reddendam, accipit, vsuram committit, & acceptum restituere tenetur; eo quod depositum gratuitum factum cum facultate utendi pecunia, sit mutuum, l. rogasti ff. de reb. cred. ratione cuius nihil iuste exigere potest, sed vsura esset, quæ non est licita. c. consuluit, de vsur.

DECISIO III.

Ex cons. 3. deest in Nois.

Princeps, aut ciuitas constituens aliquem depositarium alicuius gabellæ, cum depositario iuste conuenire non potest, ut præter pecuniam, quam colligit ex gabella, certam ei quantitatem soluat pro facultate, quam facit, utendi ea tempore, quo est apud eum ex Nau. in Man. c. 17. num. 283. eo quod deponere pecuniam, vel aliquid aliud in numero pondere, vel mensura consistens cum facultate utendi eo est mutuum, l. certi conditio, §. si. ff. de reb. cred. aliquid autem ob mutuum vsura rem mutuo datam accipiens, vsuram committit, & ad restituendum acceptum obligatur. Multoque minus iuste poterit talis depositarius officium illud Depositarij transferre in aliquem cum pacto, ut soluta quantitate, quæ debetur Principi, vel ciuitati, soluat ei dimidium eius, quod ex vsu prædictæ pecuniæ gabellarum acceptæ fuerit lucratus.

DECISIO IV.

Ex cons. 4. in utrisque.

Cum depositum pecuniæ numeratæ cum facultate utendi eam subeat naturam contractus mutui, l. certi conditio, §. si. ff. de reb. cred. & per contractum mutui dominium mutuo data, & onus custodiendi, in mutuatarium tanquam dominum trāsit: l. 2. §. appellata ff. de reb. cred. & l. 2. C. de commodat. consequenter deponens aliquid depositario pro custodia soluere non tenetur: quando autem depositarius depositam pecuniam accipit sine facultate ea utendi, & cum obligatione eandem restitui, pro custodia mercedem meretur, quia non transit dominium in illum; nec aliquid deponenti reddere tenetur vsura depositum: l. si faculum, ff. de deposit. neque deponens ab eo aliquid vsura fortiter exigere iuste potest.

DECISIO V.

Ex cons. 5. in utrisque.

Quamuis summam aliquam pecuniæ numeratæ apud aliquam ecclesiam ea lege deponere liceat, ut administratores bonorum eius, aliquot exinde reditus annuos emant, quorum quinta, aut aliqua alia certa & statuta pars vtilitati illius ecclesiæ pro decima, & onere administrationis cedat, & alia quatuor partes deponenti, & successoribus eius debeantur: c. 1. de deposito, eo quod regulariter omnis contractus aliqui illegitimus, cum Ecclesia fieri potest, si est ei vtilis: Arg. c. sine exceptione, & c. si qua 12. q. 2. melius tamen, aptius, & securius fieret, si pecuniæ illæ ecclesiæ donarentur, sub modo, & onere reddendi donanti, & successoribus suis certam aliquam partem reditus rei ex illis pecunijs emptæ.

TITVLVS X.

De Emptione, & venditione.

SUMMARIVM.

- 1 Censuræ constitutio qualiter olim, & modo fieri possit.
- 2 Hospitibus, quam indigenis, carius vendere illicitum.
- 3 Vendens vsura taxam peccat, & ad restitutionem tenetur.
- 4 Papa, & qui alij, ex causa iniusta, relicta laicorum ad pios vsus in alios vsus pios mutare possunt.
- 5 Actus, ad cuius valorem dispensatio requiritur, donec illa imperetur, est nullus.
- 6 Vendens scienter male emptori id scienti, quamuis peccet, non tamen de cessione, aut ad interesse tenetur.
- 7 Emptio, & venditio sunt iniusta, cum pretium maius notabiliter iusto datur, vel accipitur.
- 8 Mercator, qui multis in vendendo nocuit, quid faciet.
- 9 Mutuus frumentum ut melius recipiat, peccat, & restituere tenetur.
- 10 Societas, ut sors conferenti salua maneat, est illicita.
- 11 Censuræ ante Pium V. partim pecunia, partim alijs bonis emebantur.
- 12 Vendere carius ob dilationem quando liceat.
- 13 Cambium per minutum cuiuslibet, cum licitum sit, licite mutuari potest pecunia minuta cum intentione recipiendi argentam.
- 14 Censuræ impositio in pecunia numerata, ut fieri debet.
- 15 Censuræ redimibilis positus super re immobili, quando vsurarius censendus.
- 16 Venditio cum pacto, ut pro parte pretij non soluti census annus solvatur, vsuraria est.
- 17 Mercator peccat vendendo vsura rigorosum pretium, cum obligatione restituendi.
- 18 Locator venditori rem emptam cum pacto de retrouendendo tanti locare potest, quanti cuiuslibet tertio locaretur.
- 19 Vsura non est, si dem tibi irrevocabiliter aliquid, ut certum quid annuum mihi des.
- 20 Censuræ annuus an olim super persona constitui poterat.

DECISIO I.

Ex cons. 1. alias 13.

Licet constitutio census olim fieri poterat, si pretium constitutum esset in pecunia numerata, etiam si eius solutio facta fuisset in alia pecunia, vel re alia, quæ non esset pecunia numerata, & etiam constituta fuisset ob pecuniæ lōge antea a venditore debitæ; ex Ext. Mart. v. & Calix. 3. Post